

P. Nagy Sándor Arisztid OFM emlékére

A szerzetes, aki soha nem adta fel...

Az alábbi összeállítással halálának 50. évfordulóján gimnáziumunk egykori igazgatójára, P. Nagy Sándor Arisztid atyára emlékezünk.

Nagy Sándor P. Arisztid OFM egyénisége az iskola fejlesztésében és a nevelésben
Részlet Schwáb Richárd ferences öregdiákunk (1944) iskolánk 80 éves évfordulóján elhangozott parlamenti beszédéből (2011. szeptember 9.)

1936-tól 1944-ig voltam az intézet növendéke, a gimnázium tanulója. A 8 év alatt Arisztid atya tanárom volt a gimnáziumban és közel 7 évig rektorom az intézetben. Így megismerhettem Őt mint tanárt, mint gazdasági vezetőt és mint ferences szerzetest. Tanárként nagyon felkészült, kiváló előadó, a tananyagot mindenkor szigorúan számon kérő, ugyanakkor jóindulatú, segítőkész pedagógusként ismertem meg. Rektorként nagyszerű szervező, kiváló gazdasági szakember volt, aki fáradságot nem ismerve, önzetlenül dolgozott az intézetért és a gimnáziumért, végső soron értünk ferences diákokért. [...] A gimnázium fejlesztésére is nagy figyelmet fordított Arisztid atya. A nyolc osztály 1938-ra kiegészült, s ennek megfelelően gondoskodott a különböző szertárak korszerű felszereléséről, könyvtárunk bővítéséről. A tanulmányi és versmondó versenyek, valamint a színjátszó kör színvonalas működéséhez termet alakíttatott ki. Összességében mindent megtett annak érdekében, hogy a szellemi és fizikai fejlődésünkhöz a feltételek biztosítva legyenek. Arisztid atya célja az volt, hogy belőlünk, ferences diákokból mélyen vallásos, művelt, fizikailag edzett, magyarságunkhoz, hazánkhoz mindenkor hű embereket neveljen. Mi, diákok tudtuk, hogy mennyi mindent köszönhetünk Arisztid atyának, ezért tiszteltük és szerettük Őt.

***

„A mi vezetőségünk kezdetben nem akarta az esztergomi kollégiumot fenntartási nehézségek miatt. A mariánus P. Arisztid, az intézet lelkes pártfogója azonban beláttatta velünk, hogy az esztergomi gimnáziumot csak kollégiummal együtt lehet fenntartani, hiszen a diákok nagyobb része az egész országból verbuválódik.” (Részlet P. Váradi Béla: Följegyzések a provinciátörténet 1950 és 1989 közötti időszakához cikkből)

***

Az internátus megszervezésével P. Nagy Sándor Arisztidet (1899-1968) bízzák meg, aki hihetetlen lendülettel végzi munkáját. Nélküle nem jöhetett volna létre az intézet. Lankadatlan szorgalommal vezeti az építkezéseket, koldulja össze hozzá a pénzt, tanít földrajzot és természetrajzot, időnként hittant és olykor osztályfőnök is, vezeti a cserkészcsapatot, később sportpályát létesít, autóbust vásárol az iskolának, s emellett ő a kollégium rektora is. Rendtársai azt mondogatják: *„Arisztid nem is ember, hanem állapot.”* Jellemző adata az 1932/33. iskolaév értesítőjének tájékoztatója a nevelőintézet vezetőségéről:

P. Nagy Arisztid oki. középisk. tanár, vezető-prefektus, a nevelőintézet összes ügyeinek vezetője és irányítója.” Népszerűségére jellemző, hogy amikor 1940-ben külföldi tanulmányútra küldik, a diákok között szabályos lázadás tör ki. Később aztán visszatér és körömszakadtáig harcol az iskola megmaradásáért. (...) A kollégium megnyitása tehát nem ütközött ellenállásba, a gimnáziumé viszont igen. Hiszen már volt a városban egy szerzetesi fiúgimnázium, kettő sok lett volna. Klebelsberg Kunót is támadások érik ebben az időben. A História Domusban ezt olvassuk: *„Április 26-án gr. Klebelsberg Miniszter Úr feleségével együtt tiszteleg itt, Esztergomban a Hercegprímás Úrnál, aki előtt a Miniszter Úr megemlíti, hogy felesége folytonosan ösztönzi, hogy a „barátoknak” adja meg a reálgimnázium nyitási-engedélyt. A Prímás válasza az volt, hogyha úgy kéri, hogy az zárt jellegű lesz, úgy nincs ellene kifogása. Így a Miniszter Úr elvileg megadta a beleegyezést, melyről több kanonok, s az udvari papság is értesült. Június 7-én érkezett meg a városhoz a Kultuszminiszter Úr leirata – mely június 3-án kelt –, melynek értelmében kérésünk szerint az engedélyt megadja.”* (Részletek P. Varga Kapisztrán OFM: Ferences iskolák Esztergomban cikkből)